

V R T E C.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

:: S prilogo „Angelček“. ::

Štev. 6.

V Ljubljani, dne 1. junija 1911.

Leto 41.

Nedolžna tožba.

Pa tožila hčerka mami,
je tožila dan na dan:
„Kdaj za daljnimi gorami
topli rožnik se predrami,
pride spet čez cvetno plan,
pride mimo moje grede
in vzbudi mi v njej resede
in srebrne lilije?“

Pa so majka tolažili
svojo hčerko dan na dan:
„Kmalu vrne rožnik mili
se na širo spet ravan,
pride mimo tvoje grede
vanjo zasejati resede
in srebrne lilije. —

„Gj ti hčerka, hčerka moja,
lepe res so lilije,
ozkoliste, nežno čiste —
ali še za mnogo lepše
rože tvoja mati ve.“

„Gj povejte, mati moja,
ktere so pač rože tiste,
ki so lepše kakor čiste
ozkoliste lilije!“

„Gj ti hčerka, hčerka moja,
rože te so srca tista,
vsa nedolžna in vsa čista,
ki v njih gréha ni!“

Bogumil Gorcnjko.

Iz mojih detinskih dni.

Pripoveduje Anton Antonov.

(Dalje.)

5. Aleluja, aleluja!

omaj sem opravil prihodnji dan z mamico jutranjo molitvico, že prinese čevljarček popravljenе čevlјčke. To je bilo zame veselje! Čevlјčki so tu, regljo imam, čeprav je zbita — in popoldne so velikotedenske večernice!

Veselo in brezskrbno sem skakal po hiši, dokler nisem zajtrkoval.

Ker se mi je zdela naša hiša premajhna za moje veselje, sem šel s Slavko na vas, kjer so bile že cele kopice mojih vrstnikov. Veselo, brezbrizno in mladostno je bilo to vrvenje! Tu širok smeh, tu spet veselo hihitanje mladih deklic! Kaj pa imajo ti brezskrbneži tako veselega?! Pomaranče sekajo, ta lepa rumena laška jabolka! In sekalo se je vsevprek. Okoli so pa stali tisti, ki niso imeli krajcarjev in ne pomaranč. Med te gledalce se pridruživa tudi midva, namreč Slavka in jaz. Francek, Minka in Pepček so bili bolj med srednjimi gledalci. Nisva se mogla preriniti do njih.

Ker je pri otročajih in dostikrat pri odraslih ljudeh navada, da ima močnejši tudi večjo veljavo, smo mi palčki stali navadno za hrbti večjih in močnejših. Le malokateremu se je posrečilo priti v ospredje.

Prostor za velikonočno sekanje pomaranč in pirhov je bila na gornjem koncu vaške luže precej obširna zelena trata. Tu se je sekalo takrat in se seka še dandanes.

Ker je bil kolobar naše mladeži že dokaj velik, sva midva s Slavko stala skoraj tik luže.

Ta živi kolobar se je liki morje skrčil in se zopet razširil. Ko je namreč kdo sekal pomarančo, je hotel vsakdo videti, kako bo zadel.

In bilo je stegovanja in prerivanja, da se je zazibal cel kolobar. Saj je vsakdo hotel videti, kdo dobi: ali sekač ali pomarančar. Sekač namerja s krajcarjem v roki. Vse se umiri in utihne. Kolobar je skoraj polovico manjši. Podoben je majhnemu kolačku, ki ima na sredi rdeč pirh.

Sekač ni dobro nameril; krajcar se mu je zapičil v zemljo mesto v pomarančo, kolobar se razširi na široko, in živahno vrvenje nastane.

Spet namerja sekač. Ima pravico še enkrat poizkusiti svojo srečo. In zopet se zoži in skrči ta živi kolač do malega svitka.

Zavlada razburjena tišina vse naokrog.

Sekač je zadel.

Bahat vrišč in širok smeh bruhne na dan; ves krog se spet preširno oživi ter se širi in širi v vedno večjem in večjem obsegu. Slavka je stala prav za mojim hrbtom.

Valovje mladih naših duš še enkrat plane na dan z veliko močjo, ki me potisne prav na rob lužine škarpe. Slavke ni bilo več za mojim hrbtom. Sunil sem jo jaz, njen brat, v umazano kopališče.

Jaz jamem kričati ter dirjati proti domu. In namah je bil kolobar razdrt in izpraznjena zelena trata.

Tako mi je bilo hudo, da nisem mogel povedati, kaj se je zgodilo.

Pa kmalu za menoj pridrve: Francek, Minka in Pepček ter me začno tožiti: „Tonček je prevrnil Slavko v lužo!“

Atej je hitel na mesto nesreče, mi pa za njim. Toda Koščičarjev boter pride že na polpoti s premočeno Slavko naproti.

„Paglavci prevrnejo otroka v vodo, potem pa izginejo, ne da bi revico potegnili iz luže,“ toži nas starec. „Da nisem bil jaz na luži, bi bili imeli danes pri vas mrliča. Prav v zadnjem trenutku sem jo še potegnil iz vode.“

Seveda se je kmalu dognalo, da je nisem jaz nalašč prevrnil v lužo.

Zato mi je tudi atej prizanesel za danes ter mi dovolil, da grem popoldne k večernicam.

Zato sem pa zelo težko pričakoval popoldanske druge ure, ki pa se je vendar približala, čeprav zelo leno in počasno.

Prišla je druga ura na Veliki četrtek popoldne. Jaz sem že takoj po obedu zlezel v obleko. Tudi bratca sta bila že opravljena. Minka in Slavka sta ostali doma.

Gruče so se že raztreseno pomikale skoz vas mimo naše hiše. Mi smo se pridružili tretji taki gruči. Za vsako gručo pa so štorljali fantki po tri do štiri leta stari, ki so šele danes vrgli raz sebe otroške suknjice ter oblekli prvikrat moška oblačila: hlače, jopič in klobuček. Nerodni in majhni so se mi zdeli ti fantki. Vajeni še niso bili hoditi v hlačah. Motovili in štorljali so, da je bilo joj! In skoraj pri vsaki stopinji se ti je zvrnila kaka taka neroda. In če je prišel kak večji, n. pr. kak tak fant, kakor sem bil jaz, mimo take šavraste nerode, ga je malo dregnil v hrbet. Jok in zakotolanje po tleh je bila posledica vsakega takega sunka.

Seveda se mora taka -le čmerika zmerom cmeriti in se ob vsako travo izpotakniti — sem se jezil samprisebi. Doma naj ostane, če ne zna hoditi; kaj bi delal zgago med nami! Ko sem bil jaz tako majhen, sem bil ves drugačen. Nikdar se nisem kisal in cmeril kakor tile paglavci, ki še ne vedo, zakaj imajo reglje v rokah. In babice jih morajo voditi v cerkev! Ba, mene ni nikdar peljala moja babica k večernicam!

Tako sem modroval v svoji ošabni glavi. Seveda se mi je ravnotako godilo kakor tem novim večerničarjem, ko sem bil še njihovih let. Ali spominjal se nisem ničesar več iz one dobe, ko sem začel nositi prvikrat hlače.

Še nismo bili sto korakov od naše vasi, že smo došli prvo in drugo kopico večerničarjev.

Jakčev Jakec je imel pomarančo. Ker bi si bil za praznike rad prislužil kak krajcar za poboljšek, jo je ponudil Adamčevemu Lovretu, ki je

bil znan kot najboljši sekač v naši vasi, „na en pot“. Zato se je ustavila prva gruča, in tej se je pridružila druga. Pred to množico smo obstali mi, in začeli pogajanje za igro. Nekateri so bili na Jakčevi strani, nekateri pa smo pomagali Lovretu, ki je hotel sekati „na dva pota“. Slednjič se je dal Jakčev Jakec pregovoriti in je dal pomarančo sekati po Lovretovi volji. In zgodilo se je, da je Jakec izgubil pomarančo, čeprav jo je bil potaknil prej v krop, da je dobila tršo kožo. Lovro mu je namreč to takoj očital, ko jo je dobil v roko.

„Zdaj naj pa Jakec seka,“ smo menili Lovretovi prijatelji, „da dobi nazaj pomarančo.“ To je Jakca in njegove privrženice zelo jezilo.

„No, Lovro, pa mi jo daj ,na tri poti‘, reče Jakec jezno.

„Kakor ti meni; ,na dva pota‘ jo pa imaš,“ privoli Lovro.

In spet smo mešetarili, nekateri za Lovreta, nekateri pa za Jakca.

Medtem pa so prikrevsali in prištorkljali za nami novi večerničarji s svojimi babicami. Mi smo pa le še nadaljevali pogajanja med Jakcem in Lovretom; ostala pa so brezuspešna. Malo je manjkalo, da se nismo zlasali, tako je nas razgrela obojestransko prigovarjanje. Ali vendar smo prišli srečno brez tepeža v cerkev, ki se mi je zdela kar prazna, dasi je bilo nas otrok zelo mnogo notri. Na obeh straneh velikega oltarja so sedeli duhovniki in peli. Pred oltarjem je bilo pa stojalo, na katerem je bilo nasajenih štirinajst gorečih sveč. Sredi med njimi je bila pa bela sveča, ki je tudi gorela. Cerkvenik je drugo za drugo hodil ugašat; delal je pa to zelo počasi in v strašansko dolгих presledkih.

Mi, mladi nemirneži, smo komaj čakali, da pogasi vse rdeče. Zato pa smo hodili iz klopi v klop proti velikemu oltarju in spet nazaj do glavnih vrat, kjer so nanosili starejši večerničarji starih desek, v rokah pa so imeli vsak po eno palico. Še dve rdeči sveči sta goreli. — Še ena gori. — In še to ugasne cerkvenik. Župnik, kaplana in še nekateri tuji duhovniki so stopili s svojih sedežev pred oltar.

Vsa otročad se je usula h glavnim vratom. Nekateri nestrpneži so za kak rob zavrteli reglje in tudi kaka palica je že padla po starih deskah. Nerodna hoja mladih večerničarjev po cerkvi, posamezni regljaji naših regelj in udarci palic so napravljali velik nemir po veliki prazni cerkvi. Prava podoba naših nemirnih mladih duš?

Vsi pa smo napenjali ušesa, kdaj dajo gospod župnik z drobno paličico znamenje za splošen ropot.

Pok, pok, pok — se je tanko razleglo po velikem cerkvenem prostoru.

In dvignile so se palice in padale so po kupu starih desk, in zaregljale so naše reglje v cerkveno praznoto...

Po končanem našem ropotavem poslu smo se usuli iz cerkve na cesto ter šli prepiraje se veseli domov. Sekanje pomaranč je bilo že itak na dnevnem redu na Veliki teden.

Prišedši domov smo slekli praznično obleko in sezuli čevlje ter oblekli delovna oblačila. Potem smo se pa razgubili bošopetci po vasi vsak k svojim zaupnim prijateljem. Kajti tudi mlado srce išče zaupnosti.

Pred mrakom sem bil jaz najprvi doma. Francka in Pepčka še ni bilo. Po gričih so imeli mačji lov, ki ju je tako zakasnil, da ju je šele tisti nočni strah pregnal s svojo dolgo gorjačo. Atej ju je zato precej občutno našeškal z brezovko.

Slavki, Minki in meni je bilo to neznansko všeč, meni je n. pr. to tako ugajalo, da me je to veselje zazibalo v sladko spanje brezskrbne mladosti. Rad bi bil sicer bdel, da bi bil videl sosede in sosedinje, ki so prihajali še vedno zvečer k nam, molit za pokoj babičine duše, in rad bi bil čul njihove pomenke.

Toda še slajši se mi je zdel spanec kakor pa dolgo večerno modrovanje naših sosedov.

Na Veliki petek smo šli spet v cerkev; mamica je šla tudi z nami. Natančno se je vse tako vršilo med nami kakor Veliki četrtek.

Zjutraj na Veliko soboto smo šli pa tudi vsi v cerkev, samo mamica je ostala doma; imela je velikonočno peko.

Rad bi bil ostal tudi jaz doma pri mamici; pri njej so se dobile same dobre reči, kakor so rozine, rožički, orehi itd.

A moral sem se pokoriti atejevemu ukazu. In šli smo.

Jaz nisem še dosti molil, zato pa sem rad ogledoval razne svete podobe na velikem kakor na stranskem oltarju.

Najbolj me je zanimal pri stranskih vratih postavljeni božji grob. Tisti veliki vojaki z bleščečimi čeladami na glavi in s težkimi sulicami v roki so me naravnost očarali. Vse lepši so se mi zdeli, kakor pa tisti pustni generali v naši vasi.

Ko pridemo iz cerkve domov, je bilo že vse pečeno. Celo cmoke je bila mamica že skuhala. In košek rdečih pirhov na mizi mi je kar trgal oči.

Toda nikomur ni mamica dala pokusiti svoje peke. Dasi sem hotel doseči vsaj kak cmok z bučnim jokom, a niti solze niso ničesar izdale danes. Moral sem biti zadovoljen s krompirjem in kislo repo pri obedu.

Kmalu po dvanajsti uri je pridrdrala kočija v vas. V nej je sedel naš gospod kaplan. Prišel je blagoslovljat velikonočni kruh. Pri Adamčevih se je ustavila kočija. Tusem so prinašale vsako leto hišne gospodinje lepo pregrnjene jerbase polne velikonočnih jestvin, da jih gospod kaplan blagoslovi. Tako je bilo tudi tisto leto.

Ko je mamica prinesla jerbas z jestvinami nazaj, je dala vsakemu po dva pirha iz jerbasa. V omari jih je pa bilo še dosti. One iz jerbasa smo morali takoj pojesti, ker so bili blagoslovljeni; tiste iz omare pa smo smeli sekati. Francek me je pripravil gotovo ob tri pirhe, ki sem mu jih dal sekati.

Pri nas praznujejo Kristusovo vstajenje na Veliko soboto. Zato so se odpravili vsi k vstajenju; samo Slavka in jaz sva ostala doma...

Mama je nama strogo prepovedala stikati po jerbasu, ki je bil na mizi.

Ali saj veste — prepovedani sad najbolj diši. Zato je tudi naju vedno vlekla pregrešna izkušnja k jerbasu. Zlezla sva na mizo, odgrnila jerbas ter začela razkladati jestvino za jestvino. Najprvo sva spravila z veliko težavo

veliki kolač iz jerbasa. Potem sva si morala veliko prizadejati, da sva izvlekla težko gnjat. Do pirhov sva tudi prišla; bili so zaviti v papir.

Ravno sem se nameril, da vzamem enega zase, enega pa dam Slavki, kar se začujejo strelji iz topičev. Meneč, da me je kaznoval Bog za pregrešno najino početje, sem se tako prestrašil, da so mi padli pirhi na tla. Slavka se mi je pa povrhu škodoželjno zasmejala.

„Tonček, sedaj se je pričela procesija,“ je rekla Slavka.

Jaz nisem nič rekel nato, samo brskal sem dalje po jerbasu ter prišel do maslenega kruha.

Ne vem več, komu je prišlo na misel, meni ali Slavki, da sva začela spodaj vrtati masleno štruco. Ko sva prevrtavala spodnjo skorjo vsak na svoji strani, sva jela dolbsti sredico ter jo pojedla skoraj docela. Le še tenko steno je je ostalo. Nato sem zložil vse zopet nazaj v jerbas. Slavki pa sem zabičal, da ne sme mamici niti ene besede ziniti.

Kmalu so se začuli spet strelji iz topičev.

„Procesija je končana,“ je pripomnila Slavka.

Čez pol ure potem so se res že vračali ljudje od vstajenja. Mamica je prišla najprva izmed naše družine domov. Slavka, ki je komaj čakala na to, ji je vse povedala; samo o maslenem kruhu ni žugnila nobene besede.

Hotel sem zatožiti tudi jaz njo, a mamica me ni hotela poslušati. Le zmerjala me je, da sem najporednejši in najhudoobnejši otrok na svetu, in jaz ne vem kaj še vse. Nazadnje je pa pripomnila, da pove vse ateju. Tega sem se pa najbolj zbal.

„Samo ateju ne povejte“, sem jo prosil, „pa bom odslej prav priden.“

„No, ne povem, ker so ravno prazniki; samo pokori se moji besedi.“

„Pa jaz povem,“ pristavi škodoželjna Slavka.

„Pa te tudi jaz zatožim ateju, če boš ti mene,“ sem ji zažugal.

Ali nič ni pomagalo moje žuganje. Komaj je vstopil atej, je že zvedel moje grehe, za katere sem jih dobil z brezovko vsepovsod, koder je padlo. Zazvonilo je Ave Marijo.

„Kristus je vstal; molite in hvalite Boga za njegovo neskončno dobrotljivost,“ nam je rekel atej ter jel moliti angelovo češčenje, mi pa za njim.

Tudi na Velike sobote večer je prišlo k nam mnogo sosedov, da so molili za mir in pokoj. babičine duše. Jaz sem zaspal med njihovo molitvijo.

Drugi dan je bila Velika nedelja.

Ko je prišel moj atej od prve sv. maše domov, je jel nam deliti velikonočni kruh. Najprvo je odrezal vsakemu kos kolača. Potem je prišla pisanka na vrsto, za njo pa tisti masleni hlebec.

„Mama, čuden hlebec si spekla za Veliko noč,“ je rekel atej mamici, ko je načel hlebec. „Sama skorja, sredice pa nič.“

„To ni mogoče!“ se je odzvala mamica ter pogledala masleni kruh. „Sredica je vendar izdolbena!“

Jaz sem iz samega strahu spustil iz rok oba kosa, in Slavka seveda tudi, kar je zapazil takoj atej.

„A, tako,“ zagrmi atej nad menoj.

„Saj sem mislil že snoči povedati mami,“ se opravičim jaz z jokavim obrazom.

„In ti si bila tudi zraven,“ je zavpil atej nad Slavko.

„Tonček je začel,“ me zatoži Slavka.

„Ne, atej; Slavka je začela prva dolbsti,“ sem zvrnil krivdo na Slavko.

„Za kazen ne dobita nobenega pirha več,“ odloči atej. „Z brezovko bi vaju kaznoval; a je danes preveč velik praznik. Na peč v kot oba, kujona!“

Hočeš, nočeš, moraš — in šla sva na peč. Ostali pa so se gostili pri mizi. Gnjat je zadišala tako vabljivo na peč; toda okusila je midva nisva tisti veliki dan. Le repnih olupkov sva nekaj dobila, ker jih mora okusiti vsa družina. In v vsaki hiši jedo pri nas na Veliko noč take olupke, da se vsak spominja Velike nedelje, ko se praznuje po širnem svetu Kristusovo vstajenje.

Te repne olupke nazivajo pri nas „alelujo“.

O sv. Telesu.

Kakor veliko usmiljeno oko, polno odpuščanja in milosti, je pogledalo nebo, in zvonovi so se zazibali morda od angelskih rok in so zapeli tako veličastno in svečano, kot bi klicali in vabili v nebesa: „Poglej, Gospod, v svojem velikem usmiljenju na zemljo, na človeka in ne šteј njegovih grehov!“

V lahnem vetru so zaplapolala rdeča bandera, v solncu so zalesketali zlati križi na njih, da si moral zatisniti oko, če si se ozrl vanje. Uvrstili so se ljudje, odkritih glav, svečanih in radostnih obrazov, z velikim upanjem v srcu so se uvrstili v procesijo, da bi spremili Gospoda nebes in zemlje, ki bo šel danes vun čez polja, da bi ga prosili blagoslova za setve, da bi ga prosili milosti in usmiljenja dušam: „Poglej, Gospod, v svojem velikem usmiljenju na njive, poglej na nas in ne šteј naših grehov!“

Že se vije izprevod iz vasi, že je krenil na pot, ki pelja med njive. Tu vidiš, kakor bi bil zbran naš narod in bi spremljal Gospoda po svoji domovini.

Zbrali so se starčki, upognjeni od teže let, zgubanih obrazov, ovenelih lic. Zbrali so se, o Gospod, da Te spremijo čez polja, v katera so vtaknili svoje moči, morda zadnjič. Mnogo so trpeli, mnogo bridkega so užili v boju za vsakdanji kruh, a vedno so se spominjali Tebe, vedeli so, da Ti, ki pošiljaš hudo, daješ še v mnogo večji meri dobrote. Vedeli so to, zato je bilo trdno njih upanje, izvirajoče iz trdne vere, in vroča je bila njih ljubezen, izvirajoča iz vere in upanja. Zato, o Gospod, ne glej na njihove napake. Saj te niso žalili namenoma, ampak iz slabosti in morda le iz

Hvalite Gospoda!

nepremišljenosti in mladeniške lahkorniselnosti. Poglej, kes je v njihovih srcih in veliko oživljajoče zaupanje. Zato jih ne zavrzy, o Gospod, v svojem obilnem usmiljenju!

Zbrale so se ženice, slabotne in sključene, zbrale so se, da Te poprosijo milosti zase in za svoje. Mnoge skrbi pri vzgoji otrok so jih sključile, mnoge prevare morda so jim začrtale globoke brazde v nekda j asna lica in so jim pobelile nekda j črne lase. O Gospod, poglej jih z milostnim očesom. Vzgojile so verne sinove in hčere, dasi morda kaj opustile, ker so preveč ljubile svoje otroke. Odpusti jim ta greh, storjen je bil iz ljubezni, in kako je človek slab, veš Ti bolj kot človek sam.

Poglej, o Gospod, može in žene! V moči let, a tudi v oblasti najtežjih skrbi. Poglej jih može v borbi za vsakdanji kruh; in če jih postaviš na poizkušnjo, o Gospod, in je ne prenašajo dovolj močno, odpusti jim. V globini svoje duše ne čutijo in ne mislijo malodušne besede, ki jo izgovorijo. In, o Gospod, če jo čutijo, je izgovorjena iz bridkosti in je bolj prošnja, da bi jim Ti pomagal, kakor pritožba. Poglej, o Gospod, matere! Okrog njih se zbira deca, ogenj v očeh, v srcih še žar nedolžnosti — a razposajena in poredna. Daj moč ženam, da bodo vzredile in vzgojile to deco krepko, da bo stala močna v borbi življenja, da bo stala vedno pod tvojo zastavo v milosti križa. In odpusti jim, če včas i morda zanemarijo vzgojo. Poglej, kliče jih njiva, trata, kliče jih delo, in človek je slab in skrbi za kruh so težke, posebno če še otroci kličejo „mama, kruha“, a kruha ni. Poglej, Gospod, na nje, ne šte j njihovih napak in daj jim moči v svojem velikem usmiljenju!

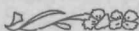
Poglej, o Gospod, na mladino! Tej daj moči, tej daj volje, trdne in neomahljive! Kako nevarna so pota, kako vabljive so napačne steze in kako lahkorniselna in omahljiva je mladost! Gospod, daj ji milost, saj veš, da hrepeni k Tebi, a svet jo vabi od Tebe in svet je tako zapeljiv. In če je ta ali oni morda že zašel, Gospod, pripelji ga nazaj, kakor dobri pastir izgubljeno ovčico, ki je begala in iskala prave poti, a je ni našla, dokler ni zaslišala vabečega glasú pastirjev!

Prav okrog Tebe, Najsvetejš i in Najmogočnejši, se je zbrala deca v belih oblačilih in z nedolžnimi srci. O Gospod, spomni se, kako si rekel, ko si še kot človek hodil po zemlji in iskal duš: „Pustite malim k meni priti . . . Gorje mu, kdor pohujša katerega izmed teh malih!“ Spomni se, Gospod, teh Svojih besed in varuj jih, nedolžna srca, varuj jih pred strastmi in daj da bodo iz njih zrastli močni možje in žene, ki bo v njih srcih zapisano Tvoje ime, ki se bo na njih obrazih bralo zaupanje v Tvojo moč, in ki se bo njih volja podvrgla vsaki Tvoji zapovedi. Poglej jih, o Gospod, in ta pogled naj bo milost in moč, ki jih bo spremljala vedno in povsod!

Poglej, o Gospod, tudi na ta polja, objeta od solnčnih žarkov, poglej na vso našo domovino, na ves naš narod in ga blagoslovi! Koliko je trpel ta narod! Spomni se na turške boje, o Gospod, ko je branil svojo vero, ko je branil Tvoj sveti križ proti nevernikom, ko je branil deželico, ki si mu jo podelil Ti. Mnogo je trpel, a vedno je zaupal vate in to zaupanje in

trdna vera sta ga ohranila v velikem trpljenju, ki ga je moral prestati ta mali narod. Blagoslovi ga, o Gospod, ohrani ga in daj, da bo ohranil sveto vero, trdno in neomajano, daj, da bo sreča prebivala v naši domovini, sreča, ki izvira iz trdne vere, močnega zaupanja, vroče ljubezni do Tebe in mirne vesti. Daj, da bodo tudi enkrat peli našemu narodu zvonovi tako zmagoslavno, kot pojejo danes, in da bodo tudi njega klicali v nebesa.

Bogumil Gorenjko.

Do Jordana in Nila.

(Nadaljevanje.)

Potem ko smo si ogledali vsaj poglavitne znamenitosti svetega mesta Jeruzalema, naj vas zdaj popeljem v jeruzalemsko okolico: na kraje ki so vam znani iz svetopisemskih zgodb.

Krenimo najprej iz Jeruzalema proti zahodu po široki cesti! Seveda si ne smete misliti palestinskih cest takih, kot so n. pr. naše, ki so nekatere gladke in ravne kot miza. Ampak predstavite si — kadar govorim o veliki cesti — že še široko, toda razdrto cesto — kot so n. pr. naši hribovski kolovozi. Toda cesta, na katero zdaj krenemo, ni ravno med najslabšimi; vendar ga pa nima para med našimi. Ko korakamo po tej nalahko napeti cesti kaki dve uri, se nagnemo v položnem klancu navzdol, in pred nami se pokaže prijazna dolinica, nekake gorske neške. Skoro največ zelenja bodisi drevja ali sočivja, smo dobili v tem kraju, ki ga zadostno napaja bister potoček, izvirajoč v kotu dolinice. Nazivajo ga Marijin studenec. Že ime „Marijin studenec“ nam naznanja, da je ta kraj v zvezi z Marijo. In res je bila Marija tu nekaj mesecev, ko je prišla obiskat svojo teto Elizabeto. „Ain Kârîm“ se imenuje danes ta kraj, in je bil domovina duhovnika Caharije in njegovega sina Janeza Krstnika. Od tu je hodil Caharija, kadar je prišla vrsta nanj, zažigat kadilo v tempelj Gospodov v Jeruzalem. Znano vam je, da se mu je nekoč prikazal nadangel Gabriel, ki mu je obljubil sina. Imenuje naj ga Janez, in veste tudi, da Caharija tega ni hotel verjeti in da je dobil kazen. Bil je nem, dokler se ni to zgodilo.

Dve znameniti mesti se kažeta v tem kraju. Na južnem brežičku dolinice stoji cerkvena na kraju, kjer je pozdravila Elizabeta Marijo kot mater Gospodovo, ko jo je prišla obiskat iz tri dni oddaljenega Nazareta. Na onem kraju je zapela Marija ono veličastno pesem: „Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu mojem Zveličarju.“ Zatopili smo se v one trenutke, ko so pevci na tem pomenljivem kraju zapeli to pesem.

„Od zdaj me bodo srečno imenovali vsi rodovi,“ je pelâ Marija dalje. Pač je videla v duhu tudi naš slovenski rod, ki je prihitel na ta kraj, da jo tudi tu povišuje in blagruje, kjer je ona o sebi zapela te preroške besede. V tej cerkvici se zajema tudi iz studenca, iz katerega je pila gotovo

tudi Marija. Zato smo tudi zajeli in pili in si vzeli tudi te vode s seboj za spomin na ta sveti kraj. Ob steni cerkvice kažejo skalo, v katero je vtisnjen obris malega otroka. Izročilo govori, da je tu sem skrila Elizabeta svoje dete, ko so Herodovi morilci stikali tudi po okolici betlehemski za otroki, ki še niso bili dve leti stari. Drug spominski kraj v tej dolinici je pa v lepi cerkvi, ki stoji na severni višini. Na evangelijski strani velikega oltarja se gre po nekaterih stopinjah navzdol in se pride do oltarčka, pod katerim je zapisano: „Tu je bil rojen predhodnik Gospodov.“ To je torej mesto, kjer je bil rojen sv. Janez Krstnik. Premožen mož je moral biti Caharija, da je imel dvoje hiš: eno, v kateri je obiskala Marija Elizabeto, in drugo, v kateri je bil rojen njegov sin, o katerem pravi Zveličar, da ni bil še večji rojen kot Janez Krstnik.

Oba imenovana sveta kraja sta v varstvu in oskrbi frančiškanov, ki so nas v svojem samostanu prav ljubeznivo sprejeli in nam gostoljubno postregli. Poskrbeli so tudi, da nas niso popolnoma slekli sitni in skrajno vsiljivi prodajalci spominkov. Na tako nadležne ljudi nismo naleteli več. Ni bilo dovolj, da so oskubili naše ljudi za slabo izdelane spominke na mestu samem, temveč šli so še daleč vunkaj poleg naših voz, nam usiljevali svojo robo in klicali: Eno krono! Eno krono! Kar oddahnili smo se, ko je zaostal za nami zadnji nadležnik.

V soboto popoldne pred praznikom Marijinega Imena je bilo, ko se nam je povedalo: „V Betlehem pojdemo danes na večer.“ Betlehem, koliko ljubkih slik in spominov nam stopi pred duhovno oko; kako se vzraduje naše srce, da bomo zdaj, zdaj gledali in počastili oni sveti kraj, ki nam je po božični zgodbi znan že izza časa najnežnejše naše mladosti! Pač nam je bilo vsem pri srcu kot pastircem, ko jim je naznanil angel rojstvo Gospodovo in so vzkliknili: „Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, ki nam jo je oznanil Gospod.“

Posedli smo po vozovih štirje in štirje in odrinili radostnega srca pri jafskih vratih iz Jeruzalema po cesti, po kateri smo prišli prvič v sveto mesto. Kar kadilo se je za nami, ko so drdrali vozovi z nami po klancu pod Sionom, ali pa še močnejše, kot so odskakovali vozovi, so poskakovala naša srca; saj gremo na sveto mesto toliko ljubkih spominov.

Solnce se je nagibaló k zatonu, ko smo krenili na jug proti Betlehemu. Kdo bi se ne spomnil, da sta svoj čas stopala po tem potu Jožef in Marija, da izpolnita povelje cesarjevo in se dasta popisat v mestu svojega pradedu kralja Davida. Iz tega premišljevanja nas je zbudil naš vodnik in dragi nam rojak P. Benigen, ko nas je opozoril na vodnjak sv. treh Kraljev, prostor, kjer se je sv. trem Kraljem po izročilu zopet prikazala zvezda, ko so krenili od Heroda proti Betlehemu. Kraj je nekako v sredi med Jeruzalemom in Betlehemom, oddaljen dobro uro od Jeruzalema. Svet je tu valovito ravan in toliko napet, da se iz Jeruzalema ne vidi v Betlehem. Ob vodnjaku sv. treh Kraljev nam je stopil pred oči ves oni veličastni izprevod iz jutrove dežele: kralji v svoji prekrasni obleki, s svojimi služabniki, z obloženimi velblodi in z iskrimi konji. Toda iz teh tako mičnih duševnih predstav

mladih dni nas je predramil nov prizor, na katerega nas je pa opozoril naš drugi vodnik, naš — nos. Pripeljali smo se v ozračje težkega, neznosnega vzduha. Ko se oziramo, odkod ta „vonjava“, zapazimo na njivi, nekoliko od ceste, dva stegnjena osla, ki sta se parila na vročem solncu.

Jutrovec namreč poginolih živali ne zakopuje, kot je navada pri nas, temveč jih vrže kar na ulico ali poleg ceste, kjer se mrhovina pari in razkaja, dokler je ne izvoha pasja drhal in je ne obere do belih kosti. Tudi od teh dveh oslov nismo opazili drugo jutro, ko smo se vračali iz Betlehema, drugega kot okostje.

Na višini med Betlehemom in Jeruzalemom stoji katoliška naprava, bolnišnica usmiljenih bratov „Tantur“, ki je pod varstvom avstrijskega cesarja. Njen predstojnik je zdaj naš kočevski rojak P. Ansgar Hönigmann, ki nas je prijazno pogostil, in ki nam ni prav nič zameril, da smo v družbi slovenskega rojaka P. Vilibalda Belca zapeli pri tem kratkem oddihu nekaj domoljubnih slovenskih pesmi.

Kakor je bilo prijetno v družbi prijaznih in postrežljivih usmiljenih bratov, vendar nam ni bilo tu obstanka. Vleklo nas je dalje na cilj naše poti: v Betlehem.

Na cvetno nedeljo.

Slika iz minulih praznikov.

Mogočno so zvonili zvonovi, veličastno je donela njih vznesena pesem v jutranjem vzduhu. Tako trepetajoče se je zibala čez mestne hiše in priplavala je tudi na zelene njive in trate, tja na kmetiške hišice zunaj mesta in jih poljubljala, kakor poljublja mati svoje otroke . . .

Vse je vstajalo z radostnimi lici, z veselimi srci, novo življenje se je vzbujalo v teh kmetiških hišicah zunaj mesta.

„Treba se bo polagoma pripraviti. No, kdo bo torej nesel blagosloviti?“ je vprašala Resnikova mati, stopivši v izbo. Vprašajoče je pogledala na deda in na otroka, ki sta sedela ob njem.

„Jaz!“ je odgovoril ded in tista tiha zadovoljnost, ki mu je sijala iz oči, ki je ležala v vseh potezah na njegovem zgubanem licu, se mu je izlila v lahen, vesel smehljaj. Jaz bom nesel, kakor sem rekel včeraj.“

„Mama, jaz bom pa tudi nesel svojo butarico!“ se je oglasil starejši Jožek.

„Ej, in jaz moram tudi. Kaj ne, dedek, da me boste vzeli s seboj?“ je hitel Stanko in se prijel za dedovo roko.

„No, no, otroka, mirna bodita!“ je mirila mati. „Oba že ne bosta nesla; Jožek, ti boš, ki si večji, Stanko bo šel pa poleg. A glejta da bosta pridna! Sicer pa prosita deda. — Ali ju boste vzeli?“

„I seveda, seveda . . .“ se je smehljajal dedek. „Stanko, boš videl, kako bo lepo! Jožek, ti butarico, jaz pa oljko . . . He, he, lepo bo danes, bosta

videla, da bo res! — Ej malo, tako malo sem že upal, da bom še kdaj videl cvetno nedeljo. In vendar..., hvala Bogu, hvala mu stotera! Star sem že, truden, onemogel. In nedavno sem mislil: Sneg bo začel kopneti, takrat boš ti izhiral in šel boš počivat v hladni grob. Pomlad bo vstajala, novo, mlado življenje se bo budilo vsepovsodi, ti boš pa ležal v tistem grobu, tebe ne bo več na svetu; nekje drugje boš, kjer je pomlad večna, kjer je življenje večno... Rad, rad, bi že umrl, a vendar z veseljem gledam v božji svet, kadar vse nanovo oživi, vse raja in se veseli. — Ah, in ti sam si vedel za moje skrivne želje in ti si jih tudi uslišal...“

Dedek je obmolnil. A utihnile so samo ustne, srce je pa govorilo še bolj, še gorkeje. Vlažne njegove oči so se uprle v razpelo v kotu, in v njih se je brala zahvala, vroča in prisrčna, kakor more biti le zahvala starčeva...

Ganjena je stala dobra mati Resnikova, ko je gledala svojega sivega, starega očeta. In molče sta zrla tudi otroka. V srcih jima je pa vzdrtelo nekaj mehkega, blaženega, kakor spoštovanje do tega dedka.

„Res, nisem mislil, da bom še doživel današnji dan.“ In dedek je spet obmolnil. Radost mu je sijala iz oči, tista tiha zadovoljnost je ležala v potezih njegovega razoranega lica.

„Ej, in danes grem, da Boga počastim, da se mu zahvalim za vse... No, otroka, pojdimo in se pripravimo! Lepo bo danes, lepo... Boš videl, Stanko!“ —

Glasno so zvonili zvonovi in njih pesem se je ralivala čez množico, ki je z radostnimi srci hitela v božji hram. In ta pesem je drhtela nad množico, kakor bi jo bila pozdravljala... Pomlad je dihala čez širno zemljo in pomlad je cvetela tudi v srcih, tudi v dušah. Marsikateremu starcu se je orosilo oko, s smehljajočimi obrazi so zrli možje; a otroci, polni tiste razkošne, kipeče radosti, so nosili snopiče zelenja, pomešanega s cvetjem. Med zelenjem so žarele oranže, tako vabljivo so žarele, kakor tam doli na solnčnih južnih vrtovih. Povsod dih blagodejne pomladi...

In sredi te množice je stopal ded z oljkovo vejico pod pazduho. Ob njegovi strani je nesel Jožek butarico, na drugi strani pa se je držal deda za roko mali Stanko. Šli so med drugimi; dečka sta gledala tiste lepe oranže med zelenjem, ki so se jima sladko, ljubeznivo smehljale, gledala sta jih in se čudila... Dedu pa je ležal neki čuden, resnobnomehek izraz na obličju. Ah, morda se je zamislil v svetopisemske dogodke, morda so odplavale njegove misli tja v solnčno jutrovsko deželo, tja pod skrivnostipolno Oljsko goro, v tisti čas, ko je jezdil na žrebetu Sin božji... Morda je bil zatopljen v svete spomine in odtod resnobnomehki izraz na njegovem licu.

Vedno bolj so se bližali Gospodovemu hramu, vedno glasneje so doneli zvonovi.

„Hej, oče, greste tudi vi?“ — Starec se je predramil.

„Tudi jaz grem, tudi. He, he, čudno, kaj ne? Prej bi bili mislili, da pojden pod zemljo, kakor pa, da še dočakam. Pa sem vendar dočakal, Bogu hvala!“ In dedek se je smehljajal...

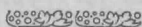
Vstopili so v cerkev.

Praznično je bilo v cerkvi. Vse v zelenju, kakor da je dihnila pomlad tudi v svetišče. Belkaste meglice kadila so plule nad zelenjem, nad množico ljudi, kakor da je razprostiral nevidni angel mehak, belkast pajčolan...

Ljudstvo je molilo. Glasovi pesmi so se razlivali med bučanjem orgelj po cerkvi, nemirno so valovili in se odbijali od mogočnih sten in marmornatih oltarjev. In srca so drhtela ob teh akordih...

Z močnim, svečanim glasom je pel duhovnik. In takrat sta se ozrla Resnikova otroka proti oltarju, tako mehko in blaženo jima je bilo v dušah. A še mehkejše in blaženejše je bilo v duši dedovi... Morda ga ni bilo človeka v celi cerkvi, ki bi bil še presrčneje molil, kakor on, katerega duša bi bila še bolj drhtela v molitvi. Vdano in z vsem srcem je molil, kakor moli starec ob pragu večnosti.

Vekomir.

Na kresni večer.

Tonček je prinesel veliko butaro praproti domov. Tam v logih, kjer raste največja in najlepša, tam jo je natrgal, povezal z jermenom v butaro in jo prinesel na rami domov.

„Si že priden, Tonček,“ so rekli mati. „Potresi praprot po hiši. Ponoči pridejo angelci v hišo, in če ni potresena s praprotjo, ne pustijo nič blagoslova.“ Tako so rekli mati in so odšli pred peč. Tonček pa je potresel praprot po hiši in mislil na angelce, ki pridejo ponoči in blagoslovljajo hišo. Sedel je za peč in se zatopil v sladke, nedolžne misli...

Pa vstopili so dedek, srebrolasi dedek, pa so pohvalili Tončka: „Lepe stelje si napulil, Tonček, si že priden!“

„Zakaj pa se potresajo hiše s praprotjo na kresni večer?“ je vprašal Tonček.

„Zakaj? Zato da se spominjamo sv. Janeza, kako je živel v puščavi ob koreninah — zato se potresa stelja.“

„Zakaj pa zažigajo kresove?“

„Vidiš. Ko so bili naši pradedje še pagani, so praznovali kresni dan in so zažigali kresove v znamenje, da je toplota premagala mráz. Pozneje, ko so pristopili pradedje k pravi veri in so se bojevali s Turki, so zažigali kresove, kadar je prišel siloviti krvolok z ognjem in mečem ropat in pustošit v naše kraje. Nekateri hribje, kjer so zažgali ognje v sili, se še dandanes imenujejo „Grmada“. Od takrat izvira navada, da kurijo kresove.“

„Ali bomo šli gledat, ko bodo kurili kres?“ je zaprosil Tonček. —

„Če boš priden, pa pojdeš z mano na hrib; tam zažgo vedno največjega.“

„Saj bom priden, dedek! Oh, še kaj povejte!“

„Na kresni večer vsa narava oživi. Živali govore, pravijo bajke; listje na drevju šepeta o prihodnosti; trava govori s potokom; hrast se pogo-

varja z jelko; dolina in hrib kramljata med sabo. Na kresni večer gorijo zakladi. In kdor ima praprotovo seme s sabo, ta lahko sliši živali in izve svojo prihodnost . . .“

Še bi bili pravili dedek, pa prinesli so mati večerjo, in vsa družina se je zbrala okrog mize.

„No, če greš kres gledat, Tonček?“ so rekli ded.

„Oh, grem!“

„No, le vzemi klobuk!“ — In pokrili so dedek klobuk-širokokrajnik, nabasali si vivček in zažgali, pa sta šla na hrib.

V najhujšem plamenu je gorela grmada, ko sta prišla do nje. Okrog so sedeli fantje, razbijali šale in se smejali. Zapeli so pesem, zavriskali so in zaukali, da je odmevalo od devetih gora. Z bližnjih hribov so odgo-varjali fantje iz sosednje vasi. Zagrmel je strel iz možnarja; oglasil se je še na sosednjem hribu, in oglasilo se jih je sedem po vrsti v čarobno kresno noč. Po vseh hribih blizu in daleč so goreli kresovi; vsa temna dolina je bila posuta z njimi kot nebo z zvezdami. Odmevale so vesele pesmi in vriskanje in pokažanje iz možnarjev. Tonček je strmел v ta čar kresne noči, in zdelo se mu je, da sliši, kako šepeta drevje čarobne bajke, kako kram-ljata hrib in dolina . . . Vse to se je zdelo Tončku; okrog in okrog pa je sanjala čarobna kresna noč . . .

Bogumil Gorenjko.

∴ LISTJE IN CVETJE ∴

Latovščina.

Po nekaterih krajih je med pastirji in dru-gimi mladimi ljudmi, ali je vsaj poprej bila v navadi neka posebna govorica, ki se ime-nuje latovščina. To ime ima odtod, ker se vsaka beseda v tem jeziku začne s črko *l*.

Sicer ni nič posebnega ta „tvorniški“ je-zik — langue fabriquée —, vendar nudi ne-koliko zabave in zahteva nekoliko hitrih misli. Zato vam tu razložim njega bistvo. Preprost je tako zelo, da se ga lahko naučiš v desetih minutah.

Zahteve latovščine so: 1. Razkroji besedo v dva dela tako, da strneš v prvem delu vse, kar je pred naglasnim samoglasnikom, ta in vse črke za njim naj tvorijo drugi del. N. pr. miza = m — iza, berač = ber — ač, kosma-tin = kosmat — in, travnik = tr — avnik itd. 2. Zdaj deni *l* pred zadnji del, prvi del pa prestavi na konec s pristavkom *te*, ki imej pred seboj vse izpuščene črke z naglasnim naglasnikom vred, n. pr. Lizamite, lačberate, linkosmatite, lavniktrate itd.

Krajše besede, ki so med seboj v tesni zvezi, se lahko povzamejo skupno. N. pr. Pred hišo = lišopredhite, mesto: ledprete lišohite;

na videz = lideznavite, mesto: lanate lidez-vite; lahko noč! = ločlahkonote!

Zgledi: Lutrodobrojute, lodgospote lojster-mote! Lokakote lestete lalispate? Ladkoslate lemsete livalpočite leklopretete ločnote. (Dobro jutro, gospod mojster! Kako ste spali? Sladko sem počival preteklo noč.) Internus.

Modrost v pregovorih domačih in tujih.

Čas.

Čas je učitelj ljudi. — Čas je učitelj za vse. — Čas nauči človeka živeti. — Čas izmodri. — Časi modrijo človeka. (To nam dokazuje zgodovina, ki se popraviči imenuje učiteljica življenja). — Čas napravi mojstra. — Čas in izkušnja sta razumu šola. — Čas in vaja iz-modrta človeka.

Sčasoma se vse izve. — Sčasoma pride vse na dan — Čas prinese vse na svetlo. — Čas prikrije in odkrije vse.

Stari časi, lepi časi. (Ker so stari časi za vsakega mladostni — torej najsrečnejši časi, zato se jih vsakdo spominja s posebnim za-dovoljstvom.)

Drugi časi, drugi ljudje. — Časi se izpreminjajo, in mi se izpreminjamo v njih. — Drugi časi, druge šege. — Novi časi, nove šege. — Drugi časi, druge skrbi.

Pride čas, pride dobra misel. — Čas sam prinese dober svet. (*Tolažba onim, ki si ne vedo pomagati v zadregi.*)

Čas prinese vse njemu, ki zna čakati.

Čas naredi velike reči. — Malo časa je treba, da se naredi veliko dobrega. —

Čas zori žito, orje pa ne. — Ne smemo vsega pripisovati času. (*Zlasti tega ne, kar je zakrivila naša neumnost ali lenoba.*) Ne smemo vsega prepustiti času. — Čas naredi iz gradov podrtije, a iz podrtij ne gradov.

Dobri so časi, če more človek povedati to, kar misli.

Lepi časi, če osel izpodrine konja! (*Ko neumnost zmaga in odriva učene in sposobne ljudi.*)

Času in vremenu ni zaupati.

Čas je smrt velikih imen. (*Hitro se pozabijo tudi veliki možje.*)

Stori reči te in ine, tako ti hitro čas mine.

Čas napravi iz trave seno. — Čas je mož s koso. (*Vse, kar zeleni ali cvete, naj bo še tako lepo, vse se posuši. Vse, kar živi, mora umreti.*)

Čas premaga mladost. — Čas umori moža. — Čas beli lase. (*Leta vplivajo na dušo in telo.*)

Čas in kraj napravita tatu.

Ne sodi pred časom. (*Dokler ni vse pojasnjeno.*)

Ščasoma postane želod hrast.

Čas se ne da kupiti. — Časa ni naprodaj.

Slabi časi naredo dobre ljudi. (*Lakota, bolezni, prekucije itd. nekako prenove človeštvo.*)

Kdor čisla čas, tega čisla čas tudi.

Kdor preveč ljubi čas, na tega se jezi večnost. — Kdor zaigra čas, zaigra večnost.

Čas izceli rane, pa ne tako da bi se nič več ne poznale.

V železnem času ne išči zlatega življenja. (*V hudih letih je treba kaj potrpeti.*)

Ce je bolj suh čas, bolj je zeleno upanje. (*V nadlogah si zelo zaželimo boljših dni.*)

Daj si časa in prigrizni kruha zraven. (*Ne prenašli se! S tem je posebno obsojeno sedanje preurno in burno življenje.*)

Čas izpridi vse, kar je narejenega, jezik pa vse, kar bi bilo še treba narediti.

Čas mine, norost ostane. (*Ce se kdo z leti ne izpametuje.*)

Ako bo čas, pravijo oni, ki nočejo.

V dragih časih veljajo otrobi toliko kakor moka. Dragi časi uče štediti.

Čas tako prinese. (*Boljši bi bil izgovor: Bog hoče ali dopusti tako!*)

Časi niso slabi, ampak ljudje.

Čas oprostí muho in zapre orla v kletko.

Čas večkrat dolgo meri, a nazadnje zadene.

V kratkem času se lahko veliko izpremeni.

Ščasoma se vsega privadimo. — Ščasoma se navadi divji vol jarma.

Pred svojim časom nihče ne umrje.

Reki: To bo lep čas, ko me bo zopet videl. (*Nikdar več čez njegov prag; nikoli več pred njegove oči!*)

Ta je še iz dobrih starih časov. (*Vrl, odkrit, dobrohoten, zanesljiv mož.*)

Času zobe porvati. (*Vse novo zavreči.*)

Čas prodajaš. (*Postopaš.*)

Še toliko nima časa, da bi se za ušesi popraskal. (*Zelo je z delom obložen.*)

Je prespal svoj čas kot polh.

Mrtva doba. (*Ni kupčije, ni dela...*)

Prišel je o pravem času. — Zdaj je čas, da se vreča zaveže.

Njegov čas je bil. — Njegov čas je pri kraju.

O pravem času je treba prijeti za klobuk.

Rešitev uganke v št. 5.

Grom — grof — grob.

Prav so uganili: Miklavčič Ivan, Žnidarič Franc, Odlazek Leopold, Močivnikar Alojz, učenci VI. razr. v Trbovljah — Vodah; Kržmanc Janez, Mihevc Franc, Ros Marija, Petkovšek Jožefa, učenci na Drenovem griču pri Vrhniki; Golob Matilda, Gabrijelčič Zofka, gojenki v zavodu d. N. D. v Šmihelu.

Odgovor na šaljivo vprašanje v št. 5.

Telefon.

Prav so odgovorili: Gottlich Vikec in Damajnko Jožef, učenca V. razr. pri Svetem Križu na Murskem polju; Kuhar Zora, Rojec Anica, Piškur Anči, Lovšin Angela, gojenke v zavodu d. N. D. v Šmihelu.

Oboje so prav rešili: Šušteršič Anton, Vašič Viktor, Ajdič Franc, učenci v Novem mestu; Stepic Angelica, učenka v Semiču; Hlade Marija in Ana, Muhr Marija, Gaube Ivana, Wressner Alojzija, učenke III. razr. pri Sv. Juriju ob Pesnici; Muri Joško, Ivan in Anzej, učenci na Jezerskem; Stanonik Aleš, učenec III. razr. v Ljubljani; Logar Jakob, Pivk Matevž, Popit Janez, Remic Franc, Petkovšek Ivana, Novak Kat., Ropnik Ivana, Gladek Marija, učenci in učenke na Medvedjem brdu; Brejc Nada, v Celovcu; Vogrinc Mar., Budna Ferd., Malovič Dana, Ferbič Lojzika, Lakner Ema, Mirtič Tonca, Masič Dora, Perko Minka, Štukelj Mina, Štefanovič Mici, Plapper Tončka, Oblak Iva, Hrovat Franica, Kiepach Klodi, Jelenc Emilija, Pucelj Mar., Srebotnjak Malka, Ločnikar Gretl, Koderman Ana, Persche Jerm., Červinka Mar., učenke I. razr. nad. ljud. šole v Novem mestu. Klun Anica, Petrič Mihaela, Springer Angela, Smerke Mici, gojenke v zavodu d. N. D. v Šmihelu.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsakega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravnništvo Sv. Petra cesta št. 78 v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.